CARDIFF
CAERDYDD

Cyngor Dinas Caerdydd
Canllaw Adnodd Sgrinio Statudol

Os ydych yn datblygu strategaeth, polisi neu weithgaredd sy'n debygol o effeithio ar bobl, cymunedau neu ddefnydd tir mewn unrhyw ffordd, mae nifer o ofynion statudol perthnasol. Gall peidio â chydymffurfio â'r gofynion hyn neu beidio â dangos ystyriaeth ddyledus, olygu bod y Cyngor yn agored i her gyfreithiol neu gerydd ar ffurf arall.

Er enghraifft, bydd hyn yn berthnasol i strategaethau (h.y. Y Strategaeth Tai a'r Strategaeth Pobl Anabl), polisïau (h.y. Y Polisi Caffael) neu weithgareddau (h.y. datblygu ardal chwarae newydd).

Bydd cwblhau'r Adnodd Sgrinio Statudol yn sicrhau bod holl strategaethau, polisïau a gweithgareddau Cyngor Dinas Caerdydd yn cydymffurfio â'r gofynion a'r cyfrifoldebau statudol perthnasol. Os oes angen ystyried mater mewn mwy o fanylder, bydd yr Adnodd Sgrinio Statudol yn adnabod a oes unrhyw angen asesiad effaith llawn, fel y bo'n berthnasol.

Mae'r prif ofynion statudol y mae'n rhaid i strategaethau, polisïau neu weithgareddau eu hadlewyrchu yn cynnwys y canlynol:

- **Deddf Cydraddoldeb 2010 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb**
- **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015**
- **Canllaw Statudol Llywodraeth Cymru - Cydamcanu - Cydymdrechu**
- **Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn**
- **Egwyddorion y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Pobl Hŷn**
- **Mesur yr Iaith Gymraeg (Cymru) 2011**
- **Asesiad o Effaith ar Iechyd**
- **Asesiad o Reoliadau Cynefinoedd**
- **Asesiad Amgylcheddol Strategol**

Mae'r Adnodd Sgrinio Statudol hwn yn caniatáu'r Cyngor i fodloni gofynion yr holl ddeddfwriaeth uchod fel rhan o ddull sgrinio integredig, ac ni ddylai gymryd mwy nag 1 awr i'w gwblhau.

Gellir cwblhau'r Adnodd Sgrinio Statudol fel hunan-asesiad neu fel rhan o sesiwn gyda hwylusydd petai angen rhagor o gymorth arnoch. Am ragor o wybodaeth neu os oes angen sesiwn gyda hwylusydd arnoch, cysylltwch â'r Rheolwr Gweithredol - Polisi, Partneriaethau a Chysylltu â'r Gymuned ar (029) 2078 8561 neu e-bostiwch: Gareth.Newell@caerdydd.gov.uk

Sylwch:

- **Mae'n rhaid cyflwyno'r Adnodd Sgrinio fel atodiad gyda'r adroddiad Cabinet.**
- **Cyhoeddir yr Adnodd Sgrinio wedi ei gwblhau ar fewnrwyd y Cyngor.**

Adnodd Sgrinio Statudol

Enw'r Strategaeth / Polisi / Gweithgaredd: Strategaeth Iaith Gymraeg 5 mlynedd Caerdydd Ddwyieithog Cyngor Dinas Caerdydd 2017-2022	**Dyddiad Sgrinio:** Chwefror 2017
Gwasanaeth / Isadran: Caerdydd Ddwyieithog – Llywodraethiant a Chyfreithiol	**Swyddog Arweiniol:** Ffion Gruffudd
Yn bresennol: Hunan-asesu	

Beth yw amcanion y Polisi/Strategaeth/Project/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth	**Rhowch wybodaeth gefndirol am y Polisi/Strategaeth/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth ac unrhyw waith ymchwil sydd wedi'i wneud [e.e. data defnyddwyr gwasanaeth yn erbyn ystadegau demograffig, AEGau tebyg wedi'u gwneud ayyb.]**
Mae Strategaeth Iaith Gymraeg 5 mlynedd Caerdydd Ddwyieithog Cyngor Dinas Caerdydd yn un o ofynion statudol Safonau'r Gymraeg (rhif 1) a gyflwynwyd i Gyngor Dinas Caerdydd dan Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Mae hon yn strategaeth ar gyfer y ddinas gyfan sy'n nodi blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg yng Nghaerdydd. Gweledigaeth y strategaeth hon yw datblygu Caerdydd gwbl ddwyieithog. Caerdydd lle gall ein dinasyddion fyw, gweithio a chwarae yn ogystal â manteisio ar wasanaethau a chymorth yn Gymraeg neu Saesneg yn yr un modd. Prifddinas lle mae dwyieithrwydd yn cael ei hyrwyddo fel rhywbeth cwbl naturiol, a lle mae'r iaith Gymraeg yn cael ei diogelu a'i meithrin i genedlaethau'r dyfodol ei mwynhau a'i defnyddio.	Sefydlodd Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 fframwaith cyfreithiol i osod dyletswyddau ar sefydliadau penodol i gydymffurfio â safonau mewn perthynas â'r Gymraeg trwy is-ddeddfwriaeth (Rheoliadau Safonau'r Gymraeg [Rhif 1] 2015). Rhestrir y safonau a gyflwynwyd i Gyngor Dinas Caerdydd yn 'Hysbysiad Cydymffurfio Cyngor Dinas Caerdydd - Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011'. Mae Safon 145 Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 1) 2015 yn mynnu bod y Cyngor yn cynhyrchu a chyhoeddi strategaeth 5 mlynedd erbyn 30 Medi 2016 sy'n nodi sut y byddwn yn hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg. Mae'r strategaeth yn cynnwys targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd yn ogystal â chamau penodol i hwyluso'r defnydd o'r iaith yn unol â Strategaeth y Gymraeg 2012 - 17 Llywodraeth Cymru a strategaeth ddrafft Llywodraeth Cymru: *miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050* (a gyhoeddwyd er mwyn ymgynghori arno yn Awst 2016). Cyhoeddwyd strategaeth ddrafft Caerdydd Ddwyieithog ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus ar 30 Medi yn unol â'r gofynion ac ers hynny mae cynllun gweithredu manwl ar gyfer y strategaeth wedi'i ddatblygu gyda'n partneriaid er mwyn cyflawni'r blaenoriaethau a nodwyd. Mae Safon y Gymraeg 145 yn datgan:

	Rhaid i chi lunio, a chyhoeddi ar eich gwefan, strategaeth 5 mlynedd sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu mynd ati i hybu'r Gymraeg ac i hwyluso defnyddio'r Gymraeg yn ehangach yn eich ardal; a rhaid i'r strategaeth gynnwys (ymysg pethau eraill) - (a) targed (yn nhermau canran y siaradwyr yn eich ardal) ar gyfer cynyddu neu gynnal nifer y siaradwyr Cymraeg yn eich ardal erbyn diwedd y cyfnod o 5 mlynedd dan sylw, a (b) datganiad sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cyrraedd y targed hwnnw; a rhaid i chi adolygu'r strategaeth a chyhoeddi fersiwn ddiwygiedig ohoni ar eich gwefan o fewn 5 mlynedd i ddyddiad cyhoeddi'r strategaeth (neu ddyddiad cyhoeddi fersiwn ddiwygiedig ohoni). Mae'r strategaeth yn cynnwys targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd dros gyfnod o bum mlynedd yn unol â gweledigaeth Llywodraeth Cymru am filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Er mwyn i Gaerdydd chwarae ei rhan yn cyflawni'r weledigaeth hon, rydym wedi gosod targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd gan 15.9% i 42,584 erbyn Cyfrifiad 2021. Cyflawnir hyn yn bennaf drwy'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2017-2020. O'r ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad cyhoeddus (223 ymateb) roedd **70.3%** yn cytuno'n gryf neu'n tueddu i gytuno â'r weledigaeth o Gaerdydd wirioneddol ddwyieithog. Roedd **53.2%** yn cytuno â'n targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd. Bydd Strategaeth Caerdydd Ddwyieithog yn cyfrannu at y saith amcan lles cenedlaethol yn y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, yn arbennig 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu fel iaith fyw.'

Rhan 1: *Effaith ar ganlyniadau ac ystyriaeth ddyledus i Ddatblygu Cynaliadwy*

Defnyddiwch y raddfa ganlynol wrth ystyried pa gyfraniad mae'r gweithgaredd yn ei wneud:		
+	Cadarnhaol	Cyfraniad cadarnhaol at y canlyniad Cyfraniad negyddol at y canlyniad Cyfraniad niwtral at y canlyniad Ansicr a oes unrhyw gyfraniad at y canlyniad
-	Negyddol	
ntrl	Niwtral	
Ansicr	Ddim yn siŵr	

	A ystyriwyd sut y bydd y Strategaeth/Polisi/Gweithgaredd yn effeithio ar un neu ragor o'r 7 Canlyniad sy'n Canolbwyntio ar Ddinasyddion Caerdydd?	Ticiwch				**Tystiolaeth neu awgrym ar gyfer gwella/lliniaru**
		+	**-**	Ntrl	Ansicr	
1.1	**Mae pobl yng Nghaerdydd yn iach;** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:* • *hybu iechyd da, atal ymddygiad niweidiol, hyrwyddo bwyta'n dda/bywyd actif a.y.b.* • *dinasyddion sy'n agored i niwed ac ardaloedd gydag amddifadedd lluosog* • *mynd i'r afael ag achosion o anghydraddoldeb iechyd*	X				Mae cynllun gweithredu Strategaeth Caerdydd Ddwyieithog yn cynnwys camau yn ymwneud â gweithgareddau chwarae a hamdden i blant a phobl ifanc rhwng 4-11 ac 11-18 oed. Mae Menter Caerdydd ac Urdd Gobaith Cymru yn ddau bartner sy'n arbenigo mewn cynnig gweithgareddau chwarae a hamdden Cymraeg i blant ac oedolion ledled Caerdydd. Mae'r cynllun gweithredu yn cynnwys cam i gynyddu cyfleoedd i bobl gael gwasanaethau Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Gymraeg.
1.2	**Amgylchedd glân, deniadol a chynaliadwy i bobl yng Nghaerdydd;** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:* • *achosion a chanlyniadau Newid yn yr Hinsawdd a chreu dinas carbon isel* • *annog cerdded, beicio a defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus a gwella mynediad i'r wlad a mannau agored* • *gostwng llygredd amgylcheddol (tir, aer, sŵn a dŵr)* • *gostwng defnydd o ynni ac annog gostwng gwastraff, ailddefnyddio ac adfer* • *annog bioamrywiaeth*			**X**		
1.3	**Mae pobl Caerdydd yn ddiogel ac yn teimlo'n ddiogel;** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:*			X		

	A ystyriwyd sut y bydd y Strategaeth/Polisi/Gweithgaredd yn effeithio ar un neu ragor o'r 7 Canlyniad sy'n Canolbwyntio ar Ddinasyddion Caerdydd?	Ticiwch				Tystiolaeth neu awgrym ar gyfer gwella/lliniaru
		+	-	Ntrl	Ansicr	
	• *ostwng trosedd, ofn trosedd a gwella diogelwch unigolion* • *mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol* • *diogelu oedolion a phlant sy'n agored i niwed yng Nghaerdydd rhag niwed neu gamdriniaeth*					
1.4	**Mae gan Gaerdydd economi sy'n ffynnu a llewyrchu;** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:* • *gystadleurwydd economaidd (gweithgarwch menter, mentrau cymdeithasol, enillion cyfartalog, gwella cynhyrchedd)* • *helpu'r rhai nad ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant* • *denu a chadw gweithwyr (swyddi a chyfleoedd hyfforddi newydd, cynyddu gwerth cyflogaeth)* • *hybu cyfleoedd caffael lleol neu wella gallu cwmnïau lleol i gystadlu*			X		
1.5	**Mae pobl Caerdydd yn cyflawni eu llawn botensial;** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:* • *hyrwyddo a gwella mynediad i ddysgu gydol oes yng Nghaerdydd* • *codi lefelau sgiliau a chymwysterau* • *rhoi'r dechrau gorau i blant* • *gwella'r ddealltwriaeth o gynaliadwyedd* • *mynd i'r afael â thlodi plant (tlodi ariannol, diffyg mynediad a diffyg cyfranogi)* • *Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ac Egwyddorion ar gyfer Pobl Hŷn*	X				Mae'r strategaeth yn cynnwys y blaenoriaethau canlynol a fydd yn helpu pobl Caerdydd i gyrraedd eu llawn botensial: • Gwella cyfraddau dilyniant rhwng y blynyddoedd cynnar ac addysg ôl-16. • Datblygu cyfleoedd i blant a phobl ifanc mewn lleoliadau Saesneg ymwneud yn gadarnhaol â'r iaith Gymraeg. • Rhoi cyfleoedd i deuluoedd ddefnyddio'r Gymraeg gyda'i gilydd. • Cynyddu'r ddarpariaeth o weithgareddau a chyfleoedd allgyrsiol Cymraeg i blant a phobl ifanc i'w galluogi i ddefnyddio'r Gymraeg y tu allan i gatiau'r ysgol. • Sicrhau bod yr iaith Gymraeg yn cael ei hystyried yn sgìl gwerthfawr mewn hyfforddiant a chyflogaeth. • Sicrhau bod yr iaith Gymraeg yn fwy gweladwy yn y ddinas i

	A ystyriwyd sut y bydd y Strategaeth/Polisi/Gweithgaredd yn effeithio ar un neu ragor o'r 7 Canlyniad sy'n Canolbwyntio ar Ddinasyddion Caerdydd?	Ticiwch				Tystiolaeth neu awgrym ar gyfer gwella/lliniaru
		+	-	Ntrl	Ansicr	
						adlewyrchu 'Caerdydd Ddwyieithog' trwy fecanweithiau cynllunio sydd eisoes yn bodoli. • Cyflwyno'r iaith Gymraeg i gymunedau newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg fel modd o ddod â diwylliannau Cymru ynghyd a hyrwyddo dysgu Cymraeg ac addysg Gymraeg. • Cefnogi'r Hen Lyfrgell – Canolfan Gymraeg Caerdydd i gynyddu gweithgareddau allgymorth a datblygu cyfleoedd i arddangos hanes a threftadaeth Gymraeg gyfoethog Caerdydd.
1.6	**Mae Caerdydd yn lle gwych i fyw, gweithio a chwarae ynddo** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:* • *hybu amrywiaeth ddiwylliannol Caerdydd* • *hybu cyfranogiad a mynediad i weithgarwch corfforol, hamdden a diwylliant i bawb* • *cyfleoedd chwarae ar gyfer plant a phobl ifanc* • *diogelu a gwella'r dirwedd a threftadaeth hanesyddol Caerdydd* • *hyrwyddo cysylltiadau rhyngwladol y ddinas*					Mae'r strategaeth yn cynnwys y blaenoriaethau canlynol a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar Gaerdydd fel lle i fyw, gweithio a chwarae. • Cyflwyno'r iaith Gymraeg i gymunedau newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg fel modd o ddod â diwylliannau Cymru ynghyd a hyrwyddo dysgu Cymraeg ac addysg Gymraeg. • Rhoi cyfleoedd i deuluoedd ddefnyddio'r Gymraeg gyda'i gilydd. • Normaleiddio dwyieithrwydd – amgylcheddau lle gellir defnyddio'r ddwy iaith yn hawdd a'u dathlu gan bob cefndir a diwylliant gan hyrwyddo perchnogaeth dros yr iaith a chydlyniad cymunedol. • Hyrwyddo'r Gymraeg fel pwynt gwerthu unigryw i Gaerdydd fel prifddinas a dinas graidd, a hyrwyddo'r brand 'Caerdydd Ddwyieithog'.
1.7	**Mae Caerdydd yn gymdeithas deg, gyfiawn a chynhwysol.** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:* • *ddileu gwahaniaethu, aflonyddu neu erlid ar gyfer grwpiau cydraddoldeb* • *a yw'r gymuned neu'r rhanddeiliaid wedi ymwneud â datblygu'r strategaeth/polisi/gweithgarwch?* • *sut yr anogir cyfranogiad dinasyddion (gan annog gweithredoedd a fydd yn ystyried gwahanol ffurfiau ar*					Gweler yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb isod ac wedi ei atodi. Mae'r strategaeth yn cynnwys y blaenoriaethau canlynol yn ymwneud â grwpiau cydraddoldeb. • Normaleiddio dwyieithrwydd – amgylcheddau lle gall y ddwy iaith gael eu defnyddio'n rhydd a'u dathlu gan bobl o bob diwylliant a chefndir gan hyrwyddo perchnogaeth o'r iaith a

	A ystyriwyd sut y bydd y Strategaeth/Polisi/Gweithgaredd yn effeithio ar un neu ragor o'r 7 Canlyniad sy'n Canolbwyntio ar Ddinasyddion Caerdydd?	Ticiwch +	-	Ntrl	Ansicr	Tystiolaeth neu awgrym ar gyfer gwella/lliniaru
	ymgynghori trwy ymgysylltu'n fwy trylwyr i sicrhau cyfranogiad llawn o ran datblygu a darparu gwasanaeth)?					chydlyniad cymunedol. **Ymgynghori â'r Gymuned a Rhanddeiliaid** • Ymgynghoriad Cyhoeddus Ar-lein – 223 o ymatebion i gyd • Ymatebion Staff - 28 • Digwyddiad ymgynghori mewnol ar 11 Awst – 20 yn bresennol • Digwyddiad rhanddeiliaid ar 20 Hydref – 34 yn bresennol o 26 o sefydliadau • 8 Chwefror 2017 – Fforwm Iaith Gymraeg • 10 Chwefror – Partneriaid yr Hen Lyfrgell Derbyniwyd 254 o ymatebion yn ystod y cyfnod ymgynghori. O'r ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad cyhoeddus (223 ymateb) roedd **70.3%** yn cytuno'n gryf neu'n tueddu i gytuno â'r weledigaeth o Gaerdydd wirioneddol ddwyieithog. Roedd **53.2%** yn cytuno â'n targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd.
	*A fydd y Polisi/Strategaeth/Project yn cael **effaith wahaniaethol** ar unrhyw rai o'r canlynol?*					*Nodwch unrhyw fanylion/goblygiadau i'r effaith wahaniaethol (cadarnhaol a negyddol) a pha gam(au) y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw oblygiadau negyddol.*
	• **Oed** (yn cynnwys plant a phobl ifanc 0-25 a phobl hŷn dros 65 oed yn unol â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig)	X				Un o feysydd strategol Strategaeth Caerdydd Ddwyieithog yw Teuluoedd, Plant a Phobl Ifanc. Ein gweledigaeth yw i deuluoedd, plant a phobl ifanc gael digon o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg bob dydd. • Hyrwyddo'r manteision o addysg Gymraeg i holl gymunedau Caerdydd a gweithredu'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg.

	A ystyriwyd sut y bydd y Strategaeth/Polisi/Gweithgaredd yn effeithio ar un neu ragor o'r 7 Canlyniad sy'n Canolbwyntio ar Ddinasyddion Caerdydd?	Ticiwch +	-	Ntrl	Ansicr	Tystiolaeth neu awgrym ar gyfer gwella/lliniaru
						• Hyrwyddo'r manteision o drosglwyddo'r Gymraeg o fewn y teulu a rhoi'r cyfle i blant a phobl ifanc fod yn oedolion dwyieithog hyderus. • Rhoi cyfleoedd i deuluoedd ddefnyddio'r Gymraeg gyda'i gilydd. • Cynyddu'r ddarpariaeth o weithgareddau a chyfleoedd allgyrsiol Cymraeg i blant a phobl ifanc i'w galluogi i ddefnyddio'r Gymraeg y tu allan i gatiau'r ysgol. • Datblygu cyfleoedd i blant a phobl ifanc mewn lleoliadau Saesneg ymwneud yn gadarnhaol â'r iaith Gymraeg. • Gwella cyfraddau dilyniant rhwng y blynyddoedd cynnar ac addysg ôl-16. • Sicrhau bod yr iaith Gymraeg yn cael ei hystyried yn sgìl gwerthfawr mewn hyfforddiant a chyflogaeth.
	• **Anabledd**			X		
	• **Ailbennu rhywedd**			X		
	• **Priodas a Phartneriaeth Sifil**			X		
	• **Beichiogrwydd a Mamolaeth**			X		
	• **Hil**			X		Mae'r strategaeth yn cynnwys y blaenoriaethau canlynol yn ymwneud â grwpiau cydraddoldeb. Cyflwyno'r iaith Gymraeg i gymunedau newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg fel modd o ddod â diwylliannau Cymru ynghyd a

	A ystyriwyd sut y bydd y Strategaeth/Polisi/Gweithgaredd yn effeithio ar un neu ragor o'r 7 Canlyniad sy'n Canolbwyntio ar Ddinasyddion Caerdydd?	Ticiwch +	-	Ntrl	Ansicr	Tystiolaeth neu awgrym ar gyfer gwella/lliniaru
						hyrwyddo dysgu Cymraeg ac addysg Gymraeg.
	• **Crefydd/Cred**			X		
	• **Rhyw**			X		
	• **Cyfeiriadedd rhywiol**			X		
	• **Y Gymraeg**	X				Mae hon yn strategaeth ar gyfer y ddinas gyfan sy'n nodi blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg yng Nghaerdydd. Felly, bydd cyflawni'r strategaeth yn dibynnu ar weithio mewn partneriaeth: rhwng partneriaid sector cyhoeddus; rhwng y sectorau cyhoeddus, preifat ac addysg. Mae'r strategaeth yn cynnwys targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd dros gyfnod o bum mlynedd yn unol â gweledigaeth Llywodraeth Cymru am filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Er mwyn i Gaerdydd chwarae ei rhan yn cyflawni'r weledigaeth hon, rydym wedi gosod targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd gan 15.9% i 42,584 erbyn Cyfrifiad 2021. Mae'r holl bartneriaid a restrwyd yn y strategaeth hon wedi cytuno i roi'r cynllun ar waith a monitro cynnydd yn erbyn adrannau perthnasol y cynllun gweithredu. Ar ben hynny, mae Fforwm Iaith Gymraeg hir-sefydlog Caerdydd, a ailenwyd yn Fforwm Caerdydd Ddwyieithog, sy'n cynnwys cynrychiolaeth gan yr holl bartneriaid a restrwyd o fewn y Strategaeth, wedi cytuno i roi'r strategaeth ar waith a'i monitro ar ran ei sefydliadau ei hun tra bydd tîm Caerdydd Ddwyieithog yn arwain ar hwyluso'r Strategaeth o safbwynt y Cyngor. Trwy gyfrwng y strategaeth hon byddwn yn dechrau ar daith i hyrwyddo a hwyluso'r iaith Gymraeg yng Nghaerdydd, ac yn ail-ymweld â'r strategaeth er mwyn gosod targedau pellach. Deellir na ellir cyflawni gweledigaeth y Cyngor o greu Caerdydd ddwyieithog o fewn 5 mlynedd yn unig.

	A ystyriwyd sut y bydd y Strategaeth/Polisi/Gweithgaredd yn effeithio ar un neu ragor o'r 7 Canlyniad sy'n Canolbwyntio ar Ddinasyddion Caerdydd?	Ticiwch +	-	Ntrl	Ansicr	Tystiolaeth neu awgrym ar gyfer gwella/lliniaru
1.8	**Mae'r Cyngor yn sicrhau canlyniadau cadarnhaol ar gyfer y ddinas a'r dinasyddion trwy bartneriaethau cryf** *Ystyriwch yr effaith bosibl ar:* • *atgyfnerthu partneriaethau gyda'r sectorau busnes a gwirfoddol* • *yr agenda gydweithio a'r potensial ar gyfer gwasanaethau a rennir, gweithio trawsffiniol ac arbedion effeithlonrwydd*	X				Mae hon yn strategaeth ar gyfer y ddinas gyfan sy'n nodi blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg yng Nghaerdydd. Felly, bydd cyflawni'r strategaeth yn dibynnu ar weithio mewn partneriaeth: rhwng partneriaid sector cyhoeddus; rhwng y sectorau cyhoeddus, preifat ac addysg. Mae'r holl bartneriaid a restrwyd yn y strategaeth hon wedi cytuno i roi'r cynllun ar waith a monitro cynnydd yn erbyn adrannau perthnasol y cynllun gweithredu.

	Oes	Nac oes
Oes angen Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb?	X	
Oes angen Asesiad llawn o'r Effaith ar Hawliau'r Plentyn?		X

CRYNODEB O'R GWERTHUSIAD (amlygu effeithiau cadarnhaol a negyddol y polisi/cynllun/project a asesir, dangos sut y mae'n cyfrannu at gynaliadwyedd economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol y ddinas):

Un o ofynion Safonau'r Gymraeg oedd bod pob awdurdod lleol yng Nghymru yn llunio ac yn cyhoeddi strategaeth 5 mlynedd erbyn 30 Medi 2016 sy'n nodi sut y byddwn yn hyrwyddo ac yn hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg. Mae'r safon hon (145) hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gynnwys targed i gynyddu neu gynnal nifer y siaradwyr Cymraeg yn eu hardal.

Cyhoeddwyd strategaeth ddrafft Caerdydd Ddwyieithog ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus ar 30 Medi yn unol â'r gofynion ac ers hynny mae cynllun gweithredu manwl ar gyfer y strategaeth wedi'i ddatblygu gyda'n partneriaid er mwyn cyflawni'r blaenoriaethau a nodwyd.

Mae hon yn strategaeth ar gyfer y ddinas gyfan sy'n nodi blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg yng Nghaerdydd. Felly, bydd cyflawni'r strategaeth yn dibynnu ar weithio mewn partneriaeth: rhwng partneriaid sector cyhoeddus; rhwng y sectorau cyhoeddus, preifat ac addysg. Ym mis Hydref, cynhaliodd y Cyngor weithdy ymgynghori llwyddiannus gyda dros 26 o sefydliadau partner sy'n ein helpu i weithredu'r strategaeth hon.

Mae'r strategaeth yn cynnwys targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd dros gyfnod o bum mlynedd yn unol â gweledigaeth Llywodraeth Cymru am filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Er mwyn i Gaerdydd chwarae ei rhan yn cyflawni'r weledigaeth hon, rydym wedi gosod targed i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yng Nghaerdydd gan 15.9% i 42,584 erbyn Cyfrifiad 2021.

Trwy gyfrwng y strategaeth hon byddwn yn dechrau ar daith i hyrwyddo a hwyluso’r iaith Gymraeg yng Nghaerdydd, ac yn ail-ymweld â’r strategaeth er mwyn gosod targedau pellach. Deellir na ellir cyflawni gweledigaeth y Cyngor o greu Caerdydd ddwyieithog o fewn 5 mlynedd yn unig.

PA GAMAU GWEITHREDU SYDD WEDI EU NODI NEU PA NEWIDIADAU SYDD WEDI EU GWNEUD I’R POLISI/CYNLLUN/PROJECT O GANLYNIAD I’R GWERTHUSIAD?

Cynhaliwyd y gweithgareddau ymgynghori ac ymgysylltu canlynol, ac mae'r cynllun gweithredu wedi'i ddatblygu mewn partneriaeth â'n partneriaid arweiniol a fydd yn helpu'r Cyngor i gyflawni blaenoriaethau'r strategaeth er mwyn cyflawni ein gweledigaeth o 'Gaerdydd wirioneddol ddwyieithog'.

- Ymgynghoriad Cyhoeddus Ar-lein – 223 o ymatebion i gyd
- Arolwg Staff mewnol
- 11 Awst – digwyddiad ymgynghori mewnol
- Digwyddiad rhanddeiliaid 20 Hydref - Ymhlith y mynychwyr roedd Llywodraeth Cymru, Comisiynydd y Gymraeg, Prifysgol Caerdydd, sefydliadau’r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, Menter Caerdydd ac Urdd Gobaith Cymru.

Rhan 2: *Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS)*

		Ydy	Nac ydy
2.1	Ydy'r cynllun neu raglen yn nodi'r fframwaith ar gyfer cydsynio i ddatblygu yn y dyfodol?		X
2.2	Ydy'r cynllun neu raglen yn debygol o gael effaith amgylcheddol arwyddocaol, cadarnhaol neu negyddol?		X

	Oes	Nac oes
Oes angen Asesiad Amgylcheddol Strategol Llawn? ▪ **Os yw'r atebion i gwestiynau 2.1 a 2.2 ill dau yn 'Ydy', yr ateb yw 'Oes'** ▪ **Os oes angen AAS Llawn, cysylltwch â'r Uned Datblygu Cynaliadwy er mwyn trefnu (manylion isod)**		X

Os nad ydych yn siŵr o'ch atebion i'r cwestiynau uchod, cysylltwch â'r Uned Datblygu Cynaliadwy am gyngor ar (029) 2087 3228 neu e-bostiwch: datblygucynaliadwy@caerdydd.gov.uk

Rhan 3: *Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC)*

		Bydd	Na fydd	Ddim yn siŵr
3.1	Fydd y cynllun, project neu raglen yn arwain at weithgaredd sy'n effeithio ar safle Ewropeaidd, megis Aber Afon Hafren neu Goedwigoedd Ffawydd Caerdydd?		X	
3.2	Fydd y cynllun, project neu raglen yn arwain y datblygiad tuag at ardal sy'n cynnwys safle Ewropeaidd, megis Aber Afon Hafren neu Goedwigoedd Ffawydd Caerdydd, neu'n effeithio'n anuniongyrchol ar safle Ewropeaidd?		X	
3.3	A fydd angen ARhC llawn?			

Anfonir manylion y strategaeth at Ecolegydd y Sir yng ngham cwblhau'r broses er mwyn penderfynu a oes angen Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd. Am ragor o wybodaeth, ffoniwch (029) 2087 3215 neu e-bostiwch bioamrywiaeth@caerdydd.gov.uk

Rhan 4: *Mesur yr Iaith Gymraeg (Cymru) 2011*

		Ydw/ Ydy	Nac ydw / Nac ydy	Ddim yn siŵr
4.1	Ydych chi wedi ystyried sut gallai'r polisi gael ei lunio fel bod y penderfyniad yn cael effaith gadarnhaol neu'n cynyddu effeithiau cadarnhaol o ran cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg?	X		
4.2	Yw'r polisi'n sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei thrin yn gyfartal â'r Saesneg?	X		

Os nad ydych yn siŵr o'ch atebion i'r cwestiynau uchod, cysylltwch â thîm Caerdydd Ddwyieithog am gyngor ar (029) 2087 2527 neu e-bostiwch: caerdydd-ddwyieithog@caerdydd.gov.uk

Atodiad 1 – Gofynion Statudol

Mae'n bosibl y bydd yr Adnodd Sgrinio Statudol yn nodi'r angen i gynnal asesiadau statudol penodol:

- **Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb:** *Mae'r asesiad hwn yn ofynnol dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a Rheoliadau Cydraddoldeb 2011 Llywodraeth Cymru.*
- **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru):** *Mae'r Ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i ddatblygu cynaliadwy fod yn brif egwyddor drefniadol ar gyfer y sefydliad. Golyga hyn fod dyletswydd i ystyried datblygu cynaliadwy mewn penderfyniadau strategol.*
- **Canllaw Statudol Llywodraeth Cymru - Cydamcanu – Cydymdrechu:** *Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol lunio cynllun integredig sengl i fodloni gofynion statudol dan amrywiaeth o ddeddfwriaeth. Felly, rhaid i Gyngor Dinas Caerdydd ddangos ei gyfraniad at gynllun integredig Caerdydd ei hun: "Beth sy'n Bwysig".*
- **Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn:** *Mae canllawiau Deddf Plant 2004 i Gymru yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol a'u partneriaid ystyried Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn.*
- **Egwyddorion y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Pobl Hŷn:** *Mae'r egwyddorion yn gofyn am ystyriaeth o annibyniaeth, cyfranogiad, gofal, hunan-foddhad ac urddas.*
- **Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011:** *Mae'r Mesur yn cadarnhau statws swyddogol y Gymraeg, Comisiynydd y Gymraeg a'r rhyddid i siarad Cymraeg.*
- **Asesiad o Effaith ar Iechyd:** *Mae AEI yn ystyried effeithiau posibl polisïau, rhaglenni neu brojectau ar iechyd poblogaeth.*
- **Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:** *Mae Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd (Cynefinoedd Naturiol &c.) (Diwygio) 2007 yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC) o gynlluniau defnydd tir.*
- **Asesiad Amgylcheddol Strategol:** *Mae Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) yn Gyfarwyddeb Ewropeaidd ar gyfer cynlluniau, rhaglenni a pholisïau sydd â goblygiadau o ran defnydd tir ac effeithiau amgylcheddol sylweddol.*